

Εφετείου Αιγαίου 5/1971,

Πηγή: Ποιν. Χρ. Τόμ. ΚΑ' 1971 σελ. 250

Περίληψη: Προς θεμελίωσιν της αμελείας θα ληφθούν υπ' όψει πάσαι οι περιστάσεις υπ' ας ετελέσθη η πράξις και εξ' ων θέλει κριθῆ εἰάν κατεβλήθη το καθήκον της προσοχής βάσει της κοινῆς πείρας και λογικῆς και της κρατούσης εἰς τας συναλλαγὰς συνηθείας, συμφώνως προς τας οποίας οφείλει ἕκαστος να ρυθμίζῃ την συμπεριφορὰν του, ὥστε να μη προσβάλη τα εἰς ἕτερον αναγνωριζόμενα δικαιώματα. - Καταδίκη πλοιάρχου ἐπὶ ἀνθρωποκτονία ἐξ αμελείας, διότι δὲν παρέσχε την δυνατότητα εἰς μέλος του πληρώματος να τύχῃ της δεούσης ἰατρικῆς περιθάλψεως.

Απόφαση Δικαστηρίου

Δικασταί: ΧΑΡ. ΚΑΠΟΣ, πρόεδρος

Εφέται: Σπυρ. Τριβιζάς, Πaus. Λαγνίδης

Επειδὴ κατὰ το ἄρθρον 28 Π.Κ. ἀπαραίτητον στοιχεῖον προς θεμελίωσιν της ἀνθρωποκτονίας ἐξ αμελείας εἶναι ἡ ἔλλειψις της προσηκούσης προσοχῆς προς ἐξακρίβωσιν της οποίας εἰς ἐκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν θα ληφθούν υπ' ὄψει πάσαι αι περιπτώσεις υπ' ας ετελέσθη ἡ πράξις και ἐφ' ὧν θέλει κριθῆ εἰάν κατεβλήθη το εἰς πάντα συνετὸν ἀνθρώπον ἐπιβεβλημένον καθήκον της προσοχῆς, βάσει της κοινῆς πείρας και λογικῆς και της κρατούσης εἰς τας συναλλαγὰς συνηθείας, συμφώνως προς τας οποίας οφείλει ἕκαστος να ρυθμίζῃ την συμπεριφορὰν του, ὥστε να μη προσβάλη τα εἰς ἕτερον αναγνωριζόμενα δικαιώματα. Της ἀντικειμενικῶς δε διαπιστουμένης ἐλλείψεως ταύτης, τυχὸν υφισταμένης θα ἐρευνηθῆ περαιτέρω, εἰάν και κατὰ τας προσωπικὰς του πράξαντος περιστάσεις και ἰδιότητας ἠδύνατο να προῖδῃ και ἀποφύγῃ το ἐπελθὸν ἀποτέλεσμα (ἐξ υποκειμένου ἀμέλεια - Μπουροπούλου Ἐρμην. Ποιν. Κώδ. υπ' ἄρθρ. 302 Τοῦση Γεωργίου ὑπὸ ἀρθρ. 302 ἀριθ. 1-9, Α.Π. 133/1965, 477/63, 247/1963, 242/1963). Ἐπὶ του προκειμένου ἐκ των καταθέσεων των νομίμως και κατὰ τας νομίμους διατυπώσεις ἐξετασθέντων μαρτύρων της κατηγορίας και της υπερασπίσεως, των ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων και της ἐν γένει συζητήσεως της υποθέσεως, ἀπεδείχθησαν πλήρως τα ἐξῆς: Ὁ παθὼν Α.Ψ., ὅστις ὑπηρετεῖ ως δόκιμος πλοίαρχος με πλοίαρχον τον κατηγορούμενον. Κατὰ την διάρκειαν του πλοῦ, κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1967, ἐτραυματίσθη ἐλαφρῶς εἰς την μασχάλην της δεξιᾶς χειρὸς, συνεπεία δε του τραύματος τούτου μετ' ὀλίγας ἡμέρας, του ἐνεφανίσθη εἰς την αὐτὴν μασχαλιαίαν χώραν ογκίδιον. Τοῦτο προέκλει εἰς τον παθόντα ἔντονον ἄλγος, ἡμέρα τη ἡμέρα δε ἐμεγενθύνετο, διὰ να λάβῃ τελικῶς τας διαστάσεις μικροῦ μανδρινίου, μετὰ πάροδον ἀρκετῶν ἡμερῶν. Ἐνῶ δε ο κατηγορούμενος ἐτέλει ἐν γνώσει της οσημέραι ἐπιδεινουμένης ως ἄνω καταστάσεως του παθόντος, ἐκλιπαροῦντος τούτον καθ' ἐκάστην, ὅπως ἀποστείλῃ αὐτὸν εἰς ἐν των Νοσοκομείων των εἰς οὐς προσωρμίζετο ἐκάστοτε λιμένων ἢ να ἐπιτρέψῃ αὐτῷ να παλινοστήσῃ, οὗτος (κατηγορούμενος) ἐπιδεικνύων σκληρὰν και βάνανυσον συμπεριφορὰν, ἀπηγόρευε την ἐκ του πλοίου, προς τον ἄνω σκοπὸν ἐξοδὸν ἢ ἀναχώρησιν του παθόντος, ἀποκαλὼν τούτον "ψεύτην" "ψευδοσθενή" "κοπανατζήν" κλπ. μολοντί - συν τοῖς ἄλλοις και ο ως ἄνω μικρὸς ὄγκος ἐξελιχθη, ἡ κατάστασις του παθόντος συνωδεύετο ὑπὸ γενικῶν φαινομένων και διη καταβολῆς των δυνάμεων και ἀπωλείας βάρους, ἐπὶ πλέον δε ἠνάγκαζε τούτον να ἐργάζεται ἐντὸς του πλοίου εἰς σκληρὰς χειρονακτικὰς ἐργασίας. Συνεπεία της τοιαύτης συμπεριφορᾶς του κατηγορουμένου και της ἐντεῦθεν ἀποστερήσεως της δεούσης ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, ἐπεδεινώθη ἡ κατάστασις του παθόντος, ως διεπιστώθη ἰατρικῶς, εἰς δικτυοσάρκωμα λεμφαδένος (της δεξιᾶς μασχαλιαίας χώρας) κακὸς, πιθανώτατα τύπου Hodgkin (καρκίνος). Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ὁ παθὼν, ὅτε το βᾶρος του σώματος του ἠλαττώθη κατὰ 23 κιλά και ἄνω, ἐζήτησεν, ἐξηντλημένος ὡν να ἐπαναπαρισθῆ ἰδίῳς ἐξόδοις, ὅτε και μόνον ἀπελύθη ἀμοιβαία συναινέσει, και του ἐπετρέπη ἡ παλινόστησις ἐνῶ ἦτο ἀσθενής, οὕτω δε τελικῶς κατῶρθωσε και ἐπέστρεψε ἐν Ἑλλάδι μόλις την 10.10.1967. Τέλος, παρ' ὅλον ὅτι ὑπεβλήθη οὗτος εἰς την δέουσαν θεραπείαν, συνεπεία της ως εἴρηται βαρείας καταστάσεως του ἀπεβίωσε κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1968. Τα ἀνωτέρω περιστατικὰ πλήρως θεμελιούν, κατὰ την κρίσιν του Δικαστηρίου (ἀντικειμενικῶς) την ἔννοιαν της αμελείας. Περαιτέρω ἀπεδείχθη ὅτι ο κατηγορούμενος, ἐν ὄψει της πείρας του, των γνώσεών του και ἐν γένει των ἰκανότητων του και των προσωπικῶν περιστάσεων και ἰδιοτήτων αὐτοῦ, ως πλοίαρχου, ἠδύνατο να προῖδῃ το ως ἄνω ἀποτέλεσμα και να το ἀποτρέψῃ, διὰ της εἰσαγωγῆς του παθόντος εἰς Νοσοκομεῖον κλπ. προς ἐγκαιρον υποβολὴν αὐτοῦ εἰς την ἐπιβεβλημένην διάγνωσιν και θεραπείαν της νόσου, τούθ' ὅπερ δὲν συνέβη ως ἐκ των ως ἄνω θεμελιούντων την ἀμέλειαν αὐτοῦ πράξεων και παραλείψεων. Δέον ὅθεν να κηρυχθῆ ἔνοχος.

Παρατηρήσεις: Ἡ ἔννοια της αμελείας ἀποτελεῖ ἐξαιρετικῶς λεπτὸν θέμα και μάλιστα εἰς την σφαῖραν του Ποινικοῦ Δικαίου. ἀπαιτεῖ λεπτολόγον ἐρευναν τόσο κατὰ το ἀντικειμενικὸν ὅσον και το υποκειμενικὸν ταύτης στοιχεῖον.

Η δημοσιευομένη ανωτέρω απόφασις του Εφετείου Αιγαίου εμφανίζει αξιόλογον πληρότητα, καθ' ὅσον και ἀπὸ ἀπόψεως "αντικειμενικοῦ κριτηρίου" ἀλλὰ και δυνατοτήτων του υπευθύνου "υποκειμενικὸν κριτήριον" ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν αιτιώδη συνάφειαν πράξεως και ἐπελθόντος αποτελέσματος, ὀρθῶς ἐντάσει το πραγματικὸν υλικὸν εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἀμελείας (ἄρθρον 28 Π.Κ.), και περαιτέρω ἀξιολογούσα ταῦτα πάντα κρίνει ὅτι υφίσταται ευθύνη ἀνθρωποκτονίας ἐξ ἀμελείας διότι, αἱ παραλείψεις του πλοιάρχου (κατηγορουμένου) συνετέλεσαν εἰς τὴν χειροτέρευσιν τῆς υγιεινῆς καταστάσεως του παθόντος ὅστις και τελικῶς ἀπεβίωσεν. Ἡ τοιαύτη κρίσις ἀκολουθεῖ τὴν ἐν τῷ Ποινικῷ Δικαίῳ ἰσχύουσαν ἀρχὴν του "ἰσοδυνάμου τῶν ὀρων" καθ' ὅσον δυνάμεθα να δεχθῶμεν ὅτι το περιστατικὸν (θάνατος), ἦτο δυνατόν να μὴν ἐπῆρχετο ἐὰν δὲν καθυστέρει και ἡ ἐγκαιρος και προσήκουσα νοσοκομειακὴ και ἰατροφαρμακευτικὴ ἀγωγή. (Ν. Χωραφά Γενικαὶ Ἀρχαὶ του Ποιν. Δικαίου ἐκδόσις τρίτη (1956) σελίς 91).

Ἰωάννης Α. Ρούσσοσ, Δικηγόρος Σύρου